ထက် (HTET OFFICIAL) • RESEARCH MONOGRAPH

နိုင်ငံရေးသိပ္ပံနှင့် ဖီမင်နစ် ဝေဖန်ရေး

စစ်အုပ်စုဏ် ဟန်ပြရွေးကောက်ပွဲအပေါ် ဖီမင်နစ်နှင့် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ရှုထောင့်မှ သဘောထားအမြင် (Honest Information မေးမြန်းခန်း)

စာရေးသူ: ထက်မြတ်ကေရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) | **ရက်စွဲ:** 2025-10-27 | **တရားဝင် သုတေသန စာတမ်း (Official Full Version PDF)**

သဘောထားအမြင် Honest Information (HI Burma) ဖော်ပြချက် ၂၀၂၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်

စစ်အုပ်စုဏ် ဟန်ပြရွေးကောက်ပွဲအပေါ် အမျိုးသမီးအမြင်: နိုင်ငံရေးသိပ္ပံနှင့် ဖီမင်နစ် ရှုထောင့်မှ အာဏာရှင်ပြဇာတ်အား ဝေဖန်ဆန်းစစ်ချက်

မီဒီယာ:**Honest Information (HI)**
ဖြေဆိုသူ:**ထက်မြတ်ကေရီ**
အလုပ်အကိုင်:**Political and Social Writer**
ဒေသ:**ရန်ကုန်**

> *"ဒါဟာ တကယ့်ပြည်သူ့ဆန္ဒကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်ဘဲ သူတို့ရဲ့ စစ်အာဏာကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပြည်တွင်းမှာ လှည့်ဖြားပြီး တရားဝင်ဖြစ်ကြောင်း ဟန်ပြဖို့ ကြိုးစားတဲ့ အာဏာရှင်တို့၏ ပြဇာတ် (Authoritarian Spectacle) တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။"*

အဓိက သဘောတရား ရေးရာ မဏ္ဍိုင်များ (Core Analytical Frameworks)
Authoritarian Spectacle: အာဏာရှင်ပြဇာတ်ဖြင့် တရားဝင်မှုရှာခြင်း
Political Efficacy: နိုင်ငံရေးပါဝင်မှု ယုံကြည်ချက်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း
Coercion to Vote: မဲပေးရန် အကျပ်ကိုင် ခြိမ်းခြောက်မှုစနစ်
UNSCR 1325: အမျိုးသမီး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး မူဘောင်
HI မေးခွန်း 1 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၁။ လက်ရှိ စစ်တပ်က အဓမ္မ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဖို့ ကြိုးစားနေတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။

ထက်မြတ်ကေရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

သမိုင်းကြောင်းအရ ကြည့်ရင် စစ်အာဏာရှင်စနစ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့အာဏာကို တရားဝင်ဖြစ်စေဖို့အတွက် "ရွေးကောက်ပွဲ" လိုမျိုး ဒီမိုကရေစီပုံသဏ္ဌာန်တွေကို အသုံးချလေ့ရှိပါတယ်။ လက်ရှိ မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုကလည်း အလားတူပါပဲ။ ဒါဟာ တကယ့်ပြည်သူ့ဆန္ဒကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်ဘဲ သူတို့ရဲ့ စစ်အာဏာကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ ပြည်တွင်းမှာ လှည့်ဖြားပြီး တရားဝင်ဖြစ်ကြောင်း ဟန်ပြဖို့ ကြိုးစားတဲ့ **အာဏာရှင်တို့၏ ပြဇာတ် (Authoritarian Spectacle)** တစ်ခုလို့ မြင်ပါတယ်။

အမျိုးသမီးဝါဒရှုထောင့်က ကြည့်ရင် ဒီလို အာဏာသိမ်းပြီးနောက် လုပ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေက အမျိုးသမီးတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးပါဝင်ခွင့်၊ လုံခြုံရေးနဲ့ လူမှုဘဝတိုးတက်မှုကို အကြီးအကျယ် နောက်ပြန်ဆွဲချတဲ့ စနစ်တစ်ခုကို ပိုမိုခိုင်မာစေဖို့ ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

HI မေးခွန်း 2 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၂။ စစ်ကောင်စီက ဒီရွေးကောက်ပွဲကို တကယ်မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ပြုလုပ်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါသလား။

ထက်မြတ်ဇေရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

လုံးဝမယုံကြည်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံအရ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ် ဖြစ်မြောက်ဖို့ဆိုရင် မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်၊ စုဝေးခွင့်၊ လုံခြုံရေး၊ သဘောထားကွဲလွဲမှုကို လက်ခံနိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေးပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တို့ လိုအပ်ပါတယ်။

လက်ရှိမှာ ဒီအခြေခံအချက်တွေ တစ်ခုမှ မရှိပါဘူး။ အဓိကအတိုက်အခံတွေကို ဖမ်းဆီးထား၊ ပိတ်ပင်ထားပြီး လက်နက်အားကိုးနဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတွေ နေ့စဉ်ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေမှာ လုပ်မယ့်ရွေးကောက်ပွဲဟာ **"ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ရလဒ်" (Pre-determined outcome)** သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

HI မေးခွန်း 3 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၃။ ရွေးကောက်ပွဲက နိုင်ငံအနာဂတ်အတွက် အကျိုးရှိ/မရှိ ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။

ထက်မြတ်ဇေရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

လက်ရှိအခြေအနေနဲ့ လုပ်မယ့် ဒီရွေးကောက်ပွဲဟာ နိုင်ငံအနာဂတ်အတွက် လုံးဝအကျိုးမရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာ **ပဋိပက္ခကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေတဲ့ လုပ်ရပ် (Action that deepens the conflict)** သာ ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်တပ်ရဲ့ ထိန်းချုပ်မှုအောက်ကနေ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ မည်သည့်အစိုးရမဆို ပြည်သူတွေရဲ့ တရားဝင်အစိုးရအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း (Legitimacy) ကို ရရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် တော်လှန်ရေးအင်အားစုတွေနဲ့ စစ်အုပ်စုကြားက ပိုပြီး ကွဲပြားသွားစေပြီး ပြည်တွင်းစစ်ကို ပိုမိုကြာရှည်စေပါလိမ့်မယ်။

ဒီလုပ်ရပ်က ပြည်သူလူထုရဲ့ နိုင်ငံရေးပါဝင်မှုအပေါ် ယုံကြည်မှု (Political Efficacy) ကို ကျဆင်းစေပြီး ဒီမိုကရေစီအရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေသူတွေကို စိတ်ဓာတ်ကျစေပါလိမ့်မယ်။

HI မေးခွန်း 4 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၄။ ဒီရွေးကောက်ပွဲမှာ ပါဝင်မဲပေးဖို့ စိတ်ဝင်စားပါသလား။ မဲပေးဖို့ စိတ်မဝင်စားတာ (သို့မဟုတ်) မပေးချင်တာ ဘာကြောင့်လဲ။

ထက်မြတ်ဇေရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

မဲပေးဖို့ စိတ်မဝင်စားပါ။ ဒါဟာ စစ်အုပ်စုရဲ့ အာဏာတည်မြဲရေးအတွက် လမ်းကြောင်းတစ်ခုအဖြစ်သာ ရှုမြင်တဲ့အတွက် နိုင်ငံသားတစ်ဦးအနေနဲ့ ဒီအစီအစဉ်ကို တရားဝင်မှု (Legitimacy) ရစေဖို့ ပါဝင်လက်ခံခြင်းမျိုး မပြုလိုပါ။

စစ်အုပ်စုလက်အောက်မှာ အမျိုးသမီးတွေဟာ ပဋိပက္ခဒဏ်ကို အဆိုးရွားဆုံး ခံစားရသူတွေဖြစ်ပြီး သူတို့ရဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဟာ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ အခွင့်အရေးနဲ့ တန်းတူညီမျှမှုကို တကယ်တမ်း ကာကွယ်ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မဲမပေးခြင်းဖြင့် လက်ရှိ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ထောက်ခံကြောင်း ပြသခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

HI မေးခွန်း 5 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၅။ ဒီရွေးကောက်ပွဲနောက်ပိုင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ဘယ်လိုဖြစ်လာမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါသလဲ။

ထက်မြတ်ဇေကရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

ရွေးကောက်ပွဲအပြီးမှာ နိုင်ငံရေးအခြေအနေဟာ ပိုမိုတင်းမာလာမယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

စစ်အုပ်စုက ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို အသုံးပြုပြီး သူတို့ရဲ့ အာဏာကို တရားဝင်အစိုးရအဖြစ် ကြေညာပါလိမ့်မယ်။ ပြည်သူလူထုနဲ့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေက ဒီရလဒ်ကို အသိအမှတ်ပြုမှာ မဟုတ်တဲ့အတွက် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတွေ ပိုမိုပြင်းထန်လာနိုင်ပါတယ်။

နိုင်ငံတကာမှာလည်း အာဏာရှင်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ အဖွဲ့တွေနဲ့ ထောက်ခံတဲ့အဖွဲ့တွေကြားမှာ ပိုပြီး ကွဲပြားသွားပါလိမ့်မယ်။ အတိုချုပ်အားဖြင့် **အာဏာရှင်စနစ် ပုံသဏ္ဌာန် (Authoritarian Facade)** တစ်ခု ပေါ်လာပြီး ပဋိပက္ခက ပိုနက်ရှိုင်းသွားပါလိမ့်မယ်။

HI မေးခွန်း 6 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၆။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ မဲပေးဖို့ သွားရင် လုံခြုံရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုစိုးရိမ်မိပါသလဲ။ မဲသွားမပေးရင်ရော မိသားစုအတွက် ဘယ်လိုစိုးရိမ်မှုတွေရှိပါသလဲ။

ထက်မြတ်ဇေကရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

မဲရုံတွေဟာ စစ်အုပ်စုရဲ့ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့တွေ ရှိနေတဲ့ နေရာဖြစ်တဲ့အတွက် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ ပစ်မှတ်ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ လမ်းခရီးမှာလည်း စစ်ဆေးမှုတွေ၊ ဖမ်းဆီးမှုတွေ ကြုံတွေ့နိုင်ပါတယ်။ အမျိုးသမီးတွေဟာ လုံခြုံရေးအခြေအနေယိုယွင်းရင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုအပါအဝင် ပဋိပက္ခနဲ့ဆက်စပ်တဲ့ အကြမ်းဖက်မှု (Conflict-related violence) တွေရဲ့ ပစ်မှတ် ဖြစ်နိုင်ခြေပိုများပါတယ်။

အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ဖိအားပေးမှု၊ အကျပ်ကိုင်မှုတွေကြောင့် မဲစာရင်းမှာ နာမည်ပါပြီး မဲမပေးသူတွေကို စစ်အုပ်စုက တစ်နည်းနည်းနဲ့ ခြိမ်းခြောက်တာ၊ အပြစ်ပေးတာ၊ စားနပ်ရိက္ခာအကူအညီနဲ့ လူမှုဝန်ဆောင်မှုတွေ ဖြတ်တောက်တာမျိုးတွေ လုပ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါဟာ ပြည်သူ့လူထုကို နိုင်ငံရေးအရ အကြပ်ကိုင်တဲ့ **"မဲပေးရန် ခြိမ်းခြောက်မှု" (Coercion to vote)** ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး မိသားစုရဲ့ စားဝတ်နေရေးနှင့် လူမှုဘဝလုံခြုံမှုကို ထိခိုက်စေမှာကို စိုးရိမ်ရပါတယ်။

HI မေးခွန်း 7 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၈။ အခုလက်ရှိ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ စစ်တပ်ရဲ့ လေကြောင်းဗုံးကြဲမှုတွေကြောင့် တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်တွေမှာ အမျိုးသမီးတွေ၊ ကလေးငယ်တွေ၊ လူတွေ သေကြေပျက်စီးနေတာတွေက နေ့စဉ်ဖြစ်ပျက်နေတယ်။ ဒီကြားထဲကနေ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဖို့ လုံးပန်းနေတဲ့ စစ်တပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာကို ဘာပြောချင်လဲ။

ထက်မြတ်ဇေကရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းကို ခိုင်မာပြတ်သားတဲ့ သတင်းစကားပါးချင်ပါတယ်။

ဒီရွေးကောက်ပွဲဟာ စစ်အုပ်စုရဲ့ အကြမ်းဖက်မှု (State Terrorism) ကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး သူတို့ရဲ့ အာဏာကို တရားဝင်အဖြစ် လုံးဝလက်ခံလို့ မရနိုင်ပါဘူး။ လေကြောင်းဗုံးကြဲခြင်း၊ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ခြင်းတွေကို နေ့စဉ် ကျူးလွန်နေတဲ့ စစ်တပ်က ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒီမိုကရေစီကို ဖော်ဆောင်နိုင်မလဲ။ ဒါဟာ လူသားမဆန်တဲ့ ရာဇဝတ်မှုတွေ (Crimes Against Humanity) ကို ကျူးလွန်နေရင်းနဲ့ ဒီမိုကရေစီဟန်ဆောင်တာပါ။

အမျိုးသမီးတွေ၊ LGBTQIA+၊ ကလေးသူငယ်တွေအပေါ် စစ်အုပ်စုရဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုကို နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ အရေးယူပေးပါ။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အကျပ်အတည်းဟာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ခြင်း/မလုပ်ခြင်းထက်၊ **အကြမ်းဖက်အာဏာရှင်စနစ်ကို အဆုံးသတ်ရေး** ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို လက်ခံပါ။ စစ်အုပ်စုရဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကို အသိအမှတ်မပြုဖို့၊ စီးပွားရေးနဲ့ လက်နက်ပိတ်ဆို့မှုတွေကို ပိုမိုတင်းကြပ်ဖို့နဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်နေတဲ့ အင်အားစုတွေကို ထိရောက်စွာ ကူညီပံ့ပိုးဖို့ တောင်းဆိုပါတယ်။

HI မေးခွန်း 8 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၉။ မဲပေးမယ်ဆိုရင်ကော ကိုယ်ပေးတဲ့မဲရလဒ်တွေအတိုင်း မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြစ်မယ်လို့ ယုံကြည်လား။

ထက်မြတ်ဧကရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

လုံးဝမယုံကြည်ပါ။ စစ်အုပ်စုရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒအတိုင်းသာ ရလဒ်ထွက်ပေါ်လာမှာပါ။

အာဏာရှင်လက်အောက်ခံ ရွေးကောက်ပွဲများ (Authoritarian Elections) ရဲ့ သမိုင်းကိုကြည့်ရင် မဲမသမာမှု၊ မဲလိမ်မှု၊ မဲရေတွက်မှုအလွဲသုံးစားလုပ်မှုတွေဟာ စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်နေကျဖြစ်ပါတယ်။ မဲပေးစနစ် (Vote) ဟာ တပ်မတော်ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ မဲရေတွက်မှုစနစ် (Count) အောက်မှာ ရှိနေတဲ့အတွက် မဲပေးခြင်းဟာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့ပါတယ်။

HI မေးခွန်း 9 • Honest Information (ခင်ဘုန်းမို့ စုစည်းတင်ဆက်သည်)

၁၀။ တခြားဖြည့်စွက်ပြောချင်တာရှိရင်ပြောပေးပါဦး။

ထက်မြတ်ဧကရီ (Political and Social Writer, ရန်ကုန်) သဘောထားမှတ်ချက်-

အမျိုးသမီး၀ါဒရှုထောင့်ကနေ ပြောရရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိအကျပ်အတည်းဟာ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးပါဝင်မှု၊ လုံခြုံမှုနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးအပေါ် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်နေပါတယ်။ ဒီအကြပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းရာမှာ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ ပါဝင်မှုကို မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမယ်။

ရွေးကောက်ပွဲကို လက်မခံဘဲ ဆန့်ကျင်ခြင်းဟာ **"အမျိုးသမီးငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက် ၁၃၂၅ (UNSCR 1325)"** ရဲ့ မူဘောင်နဲ့အညီ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ လုံခြုံရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မှုမှာ ပါဝင်ခွင့်ကို အလေးထားတဲ့ ရပ်တည်ချက်ဖြစ်တယ်လို့ ဖြည့်စွက်ပြောကြားလိုပါတယ်။ လက်ရှိ တော်လှန်ရေးဟာ အနာဂတ် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးအတွက် အရေးကြီးဆုံးသော တိုက်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။

မူရင်း မီဒီယာ ထုတ်ဝေမှု မှတ်တမ်း
ဤဆောင်းပါးသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် Honest Information (HI Burma) မီဒီယာမှ ထုတ်ဝေခဲ့သော *"စစ်အုပ်စုရဲ့ ရွေးကောက်ပွဲအပေါ် အမျိုးသမီးတွေက ဘယ်လိုမြင်သလဲ"* အထူးဆောင်းပါးတွင် ပါဝင်သည့် ထက်မြတ်ဧကရီ ၏ အင်တာဗျူး သဘောထားမှတ်ချက် အပြည့်အစုံ ဖြစ်ပါသည်။ မူရင်းသတင်းလင့်ခ်: HI Burma Official Post

© 2026 Htet Myat Ekri (ထက်). All Rights Reserved.

Official Portal: https://htetofficial.github.io | Emails: htethtet2025ideahub@gmail.com, htetmyatekri@icloud.com